

2024/2842

14.11.2024

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/2842

z dnia 23 października 2024 r.

w sprawie rozszerzenia dyrektywy (UE) 2024/2841 na obywateli państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 79 ust. 2 lit. b),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽¹⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W celu wzmocnienia korzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się przez osoby z niepełnosprawnościami oraz zwiększenia możliwości osób z niepełnosprawnościami w zakresie podróży do innego państwa członkowskiego lub odwiedzin w nim z myślą o pobycie krótkoterminowym, dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2841 ⁽³⁾ ustanawia ramy wspólnych zasad i warunków, w tym wspólny standardowy i dostępny format, dotyczące europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością stanowiącej dowód uznanego statusu osoby z niepełnosprawnością lub uprawnienia do określonych usług z uwagi na niepełnosprawność na potrzeby dostępu, na równych zasadach, do wszelkich warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania oferowanych przez organy publiczne lub podmioty prywatne w ramach szeregu usług, działań lub udogodnień, w tym nieodpłatnych, oraz dotyczące europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami stanowiącej dowód ich uznanego prawa do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem przysługujących osobom z niepełnosprawnościami w innym państwie członkowskim niż to, którego są rezydentami.
- (2) Art. 79 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowi, że działanie Unii ma na celu między innymi zapewnienie sprawiedliwego traktowania obywateli państw trzecich przebywających legalnie w państwach członkowskich. Na tej podstawie należy ustanowić zbiór przepisów określających prawa, w odniesieniu do których zapewnia się równe traktowanie beneficjentów dyrektywy (UE) 2024/2841 i takich obywateli państw trzecich.
- (3) Zgodnie z art. 67 ust. 2 TFUE bezpaństwowcy są traktowani jak obywatele państw trzecich na potrzeby niniejszej dyrektywy.
- (4) Aby zwiększyć przestrzeganie równego traktowania, włączenia i niedyskryminacji, w tym w związku z odpowiednimi zobowiązaniami wynikającymi z prawa międzynarodowego, względem osób z niepełnosprawnościami, które są obywatelami państw trzecich przebywającymi legalnie w państwie członkowskim i które nie są beneficjentami dyrektywy (UE) 2024/2841, oraz aby zagwarantować uznanie w całej Unii ich statusu osoby z niepełnosprawnością lub uprawnienia do określonych usług z uwagi na niepełnosprawność, a w ten sposób także zapewnić skuteczny i pełny udział społeczny i włączenie społeczne takich osób na równi z obywatelami Unii, należy stosować zasady, prawa i obowiązki określone w dyrektywie (UE) 2024/2841 w odniesieniu do osób z niepełnosprawnościami będących obywatelami państw trzecich przebywającymi legalnie w państwie członkowskim i których status osoby z niepełnosprawnością lub uprawnienie do określonych usług z uwagi na niepełnosprawność zostały uznane przez dane państwo członkowskie, a także, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do osób im towarzyszących lub pomagających, w tym asystentów osobistych, lub w odniesieniu do zwierząt asystujących. Na przykład obywatele państw trzecich, którzy korzystają z tymczasowej ochrony na podstawie dyrektywy Rady 2001/55/WE ⁽⁴⁾ lub z ochrony międzynarodowej na podstawie rozporządzenia

⁽¹⁾ Dz.U. C, C/2024/1981, 18.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/1981/oj>.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 24 kwietnia 2024 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 14 października 2024 r.

⁽³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/2841 z dnia 23 października 2024 r. ustanawiająca europejską kartę osoby z niepełnosprawnością i europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami (Dz.U. L, 2024/2841, 14.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2841/oj>).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12).

Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1347⁽⁵⁾, powinni być objęci zakresem niniejszej dyrektywy, pod warunkiem że przebywają legalnie w państwie członkowskim i że ich status osoby z niepełnosprawnością lub uprawnienie do określonych usług z uwagi na niepełnosprawność zostały uznane przez dane państwo członkowskie.

- (5) Na mocy niniejszej dyrektywy wszystkie przepisy dyrektywy (UE) 2024/2841 powinny mieć zastosowanie odpowiednio do obywateli państw trzecich objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy.
- (6) W szczególności, chociaż niniejsza dyrektywa nie powinna mieć wpływu na mające zastosowanie przepisy unijne regulujące mobilność w całej Unii obywateli państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim, poprzez zapewnienie wzajemnego uznawania ich statusu osoby z niepełnosprawnością lub uprawnienia do określonych usług z uwagi na niepełnosprawność we wszystkich państwach członkowskich niniejsza dyrektywa mogłaby ułatwić korzystanie z prawa tych osób do przemieszczania się lub podróżowania po terytorium Unii, pod warunkiem że osoby te mają już takie prawo do mobilności. W przypadku gdy tacy obywatele państw trzecich posiadający europejską kartę osoby z niepełnosprawnością lub europejską kartę parkingową dla osób z niepełnosprawnościami legalnie przemieszczają się lub podróżują po terytorium Unii, będzie im przysługiwać prawo do wzajemnego uznawania na mocy niniejszej dyrektywy.
- (7) W związku z tym państwa członkowskie powinny wprowadzić wszelkie niezbędne środki w celu zapewnienia, aby przepisy określone w dyrektywie (UE) 2024/2841 dotyczące europejskiej karty osoby z niepełnosprawnością i europejskiej karty parkingowej dla osób z niepełnosprawnościami jako dowodu odpowiednio uznanego statusu osoby z niepełnosprawnością lub uprawnienia do określonych usług z uwagi na niepełnosprawność oraz ich uznanego prawa do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem przysługujących osobom z niepełnosprawnościami, przewidującego, na równych zasadach, specjalne warunki lub preferencyjne traktowanie w zakresie usług, działań lub udogodnień, w tym nieodpłatnych, oraz możliwość korzystania z warunków i udogodnień związanych z parkowaniem oferowanych osobom z niepełnosprawnościami lub przeznaczonych dla nich, a także, w stosownych przypadkach, dla osób im towarzyszącym lub pomagającym, w tym asystentom osobistym niezależnie od ich obywatelstwa, lub zwierzętom asystującym, miały zastosowanie także do obywateli państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim. Zapewnienie takim obywatelom państw trzecich prawa do korzystania z warunków specjalnych lub preferencyjnego traktowania lub warunków i udogodnień związanych z parkowaniem przysługujących osobom z niepełnosprawnościami w taki sam sposób jak przewidziano to w odniesieniu do beneficjentów dyrektywy (UE) 2024/2841 nie ma wpływu na przepisy dotyczące przyjmowania obywateli państw trzecich na terytorium państw członkowskich.
- (8) Zachęca się państwa członkowskie, by przekazywały objętym niniejszą dyrektywą osobom z niepełnosprawnościami będącym obywatelami państw trzecich informacje zgodnie z dyrektywą (UE) 2024/2841 w języku, który jest dla nich zrozumiały lub co do którego można zasadnie oczekiwać, że jest zrozumiały.
- (9) Osoby z niepełnosprawnościami będące obywatelami państw trzecich są bardziej narażone na dyskryminację z wielu przyczyn jednocześnie. Ponadto Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych stwierdza, że kobiety i dziewczęta z niepełnosprawnościami są narażone na wieloaspektowe formy dyskryminacji, i przewiduje, że w związku z tym państwa strony mają podejmować środki w celu zapewnienia im pełnego i równego korzystania z wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności. Uznaje się w niej również trudności, jakie napotykają osoby z niepełnosprawnościami, które są narażone na wielorakie lub wzmocnione formy dyskryminacji ze względu na przynależność rasową, kolor skóry, płeć, język, religię, poglądy polityczne lub inne, pochodzenie narodowe, etniczne, autochtoniczne lub społeczne, sytuację majątkową, urodzenie, wiek czy inne okoliczności.
- (10) Obowiązki Komisji na podstawie art. 20 dyrektywy (UE) 2024/2841 powinny również obejmować obywateli państw trzecich objętych zakresem stosowania niniejszej dyrektywy. Sprawozdanie Komisji, o którym mowa w tym artykule, powinno zawierać analizę konkretnych niekorzystnych sytuacji wynikających z dyskryminacji krzyżowej, rozumianej jako dyskryminacja ze względu na połączenie niepełnosprawności i wszelkich innych względów chronionych na mocy dyrektyw Rady 79/7/EWG⁽⁶⁾, 2000/43/WE⁽⁷⁾, 2000/78/WE⁽⁸⁾ lub 2004/113/WE⁽⁹⁾, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i dziewcząt z niepełnosprawnościami.

⁽⁵⁾ Rozporządzenie (UE) 2024/1347 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony, zmieniające dyrektywę Rady 2003/109/WE i uchylające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE (Dz.U. L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj>).

⁽⁶⁾ Dyrektywa Rady 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 6 z 10.1.1979, s. 24).

⁽⁷⁾ Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22).

⁽⁸⁾ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16).

⁽⁹⁾ Dyrektywa Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług (Dz.U. L 373 z 21.12.2004, s. 37).

- (11) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i do TFUE, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana ani jej nie stosuje.
- (12) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, załączonego do TUE i do TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana, ani jej nie stosuje.
- (13) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, mianowicie rozszerzenie zasad, praw i obowiązków ustanowionych w dyrektywie (UE) 2024/2841 na osoby z niepełnosprawnościami, które są obywatelami państw trzecich przebywającymi legalnie w państwie członkowskim i które nie są beneficjentami dyrektywy (UE) 2024/2841, a także na osoby im towarzyszące lub pomagające, w tym asystentów osobistych, lub na zwierzęta asystujące, a tym samym ułatwienie im przemieszczania się lub podróżowania do innych państw członkowskich, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działania polegającego na ustanowieniu ram wspólnych przepisów i warunków możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu,

PRZYMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zasady, prawa i obowiązki ustanowione w dyrektywie (UE) 2024/2841 stosuje się do obywateli państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim, którzy nie są beneficjentami tej dyrektywy i których status osoby z niepełnosprawnością lub uprawnienie do określonych usług z uwagi na niepełnosprawność lub prawa do warunków i udogodnień związanych z parkowaniem przysługujących osobom z niepełnosprawnościami zostały uznane przez państwo członkowskie ich pobytu, a także do osób im towarzyszących lub pomagających, w tym asystentów osobistych, lub do zwierząt asystujących, zdefiniowanych odpowiednio w art. 3 pkt 4 i 8 tej dyrektywy.

Artykuł 2

Na potrzeby niniejszej dyrektywy „obywatel państwa trzeciego” oznacza osobę niebędącą obywatelem Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE.

Artykuł 3

Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na mające zastosowanie przepisy regulujące mobilność w całej Unii obywateli państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim.

Artykuł 4

Państwa członkowskie mogą podejmować środki, by uwzględnić szczególne potrzeby językowe obywateli państw trzecich, w tym, w stosownych przypadkach, poprzez ułatwienia językowe.

Artykuł 5

Obywatele państw trzecich, których obejmuje zakres stosowania niniejszej dyrektywy, są objęci art. 20 dyrektywy (UE) 2024/2841.

Artykuł 6

1. Do dnia 5 czerwca 2027 r. państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych środków.

Państwa członkowskie stosują te środki od dnia 5 czerwca 2028 r.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie.

Artykuł 7

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 8

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Strasburgu dnia 23 października 2024 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

R. METSOLA

W imieniu Rady

Przewodniczący

ZSIGMOND B. P.
